

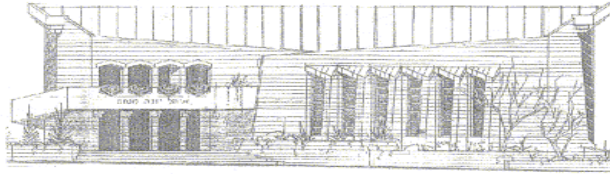
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

זמן טבילה בליל שבת ויום טוב

שו"ת עם הרב דוד ספקטור, רב הקהילה

שאלה: האם מותר לטבול בליל שבת וחג אחרי השקיעה ?

תשובה: נפסק בשלחן ערוך יורה דעה ס' קצ"ז, סעי' ג': "אסורה לטבול ביום ז'". והטעם מביא בט"ז שם ס"ק ח': "דדין תורה הוא שנדה שטובלת ביום ז'... טובלת דווקא בלילה". ולכן פוסק בש"ך שם ס"ק ו': "ביום ז' אין לטבול כלל סמוך לחשכה ויש למחות ביד העושות כן". וכן יש פוסקים שסוברים שגם בליל שבת וחג אין לטבול לפני צאת הכוכבים. אמנם בליל שבת וחג נפסק בשלחן ערוך או"ח ס' שכו, סעי' א': "אסור לרחוץ כל גופו... אפילו במים שהוחמו מערב שבת". אבל מובא שם בפתחי תשובה ס"ק א' בשם שו"ת נודע ביהודה מהדורה תנינא ס' כ"ד וכ"ה: "בפושטין שרי (מותר), רק בחמין אסור". וכן יש להקל באשה שטובלת אחרי צאת הכוכבים. וכותב השלחן ערוך שם סעי' ח': "אדם מותר לטבול מטומאתו בשבת". אמנם היה מקום לאסור בזה כפי שכותב שם במשנה ברורה ס"ק כד: "ונוהגות הנשים שאינן טובלות שלא בזמן בשבת וכתבו הפוסקים דיפה נהגו משום דכיון דסוף סוף המנהג בזמננו לאסור בשבת לרחוץ כל הגוף אפילו בצונן, אם-כן ניכר דהוא משום טבילה ומחזי כמתקן". מכל מקום במקום מצוה הקילו לטבול אחרי צאת הכוכבים, אבל משום הטעם הזה וגם שלא תטבול במים חמים, רבים פסקו שתטבול לכתחילה אחרי השקיעה ולא בשבת עצמה ותשוב לביתה בלילה, אחרי צאת הכוכבים, כפי שפסק הרמ"א יו"ד ס' קצ"ז, סעי' ג' בדין כלה ביום השביעי: "והכללות הטובלות קודם החופה יכולות לטבול ביום דהא לא באין אצל החתן עד הלילה". וכן כותב הרב יהושע נויבירט, מחבר "שמירת שבת כהלכתה", בספרו אוהל שרה, חלק ב', פרק ג', הלכה ב, שאף שמותר לטבול בצאת הכוכבים, יש המקפידות לטבול בשקיעה: "המנהג הוא לטבול רק עם צאת-הכוכבים גם בליל שבת או בליל יום-טוב. אך יש שמקפידים אז לטבול לפני צאת-הכוכבים, זמן מה לאחר שקיעת החמה, לחוש לדעת הפוסקים שלא לטבול במקוה חם בשבת וביום טוב, ובלבד שהטובלת לא תחזור לביתה לפני צאת הכוכבים".

וכן מביא שם בהערה ג' בשם רבו הרב שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל, שבשעת הצורך (כגון הסתרת טבילה, שלום-בית, אורחים ועוד) יכולה לטבול מהשקיעה: "ומשמע דגם דעת הגרש"ז אויערבאך שליט"א היא, דאם יש צורך, יכולות לטבול בקריאת המגריב, והיינו אחרי שקיעת החמה". וכן כתב כבר לפני-כן בחכמת אדם כלל קיח, סעי' ח' בענין טבילה בליל שבת: "לטבול סמוך לחשיכה (לפני צה"כ) מותר... ותבוא לביתה משחשכה... ואפילו במקומות שנהגו להחמיר בשבת, מכל מקום ביום טוב יש להקל. ויכן כתב בגליון מהרש"א: "ואפשר מותר גם בחמין ממש, כגון שתטבול בה"ש בשביעי לשמיני בדבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות. ויכן מסיק בשו"ת חכם צבי ס' יא, שאם אי אפשר באופן אחר: "יתירו להן לטבול בין השמשות ולא תבאונה לבתיהן עד הלילה". וכן פוסק בשו"ת אגרות משה יו"ד ג, ס' ס' בשעת הצורך.

אמנם כהרב נויבירט שליט"א באוהל שרה דלעיל שפוסק שאפילו שלא בשעת הצורך ("יש המקפידים") תטבול בין השמשות, פוסק גם הרב מרדכי אליהו בדרכי טהרה פרק יז עמ' קסט, קע: "כשמותר לטבול בליל שבת (כשבעלה בעיר), יכולה לטבול בין השמשות במים חמים. דהיינו בסוף היום השביעי אחרי השקיעה, ואף שעדיין לא יצאו הכוכבים, ובלבד שתבוא לביתה אחר צאת הכוכבים. וכן מותר לה לטבול אחר צאת הכוכבים במים פושרים (אף שאסור לה לרחוץ כל גופה במים חמים בשבת). ויש מתירים במים חמים, אפילו אחר צאת הכוכבים".

וכן פוסק הרב עובדיה יוסף בספרו טהרת הבית ס' יד, סעי' ג': "אם המים של המקוה חמים, לכתחילה נכון להזהר שתטבול בבין השמשות, דהיינו בתוך שלש עשרה דקות וחצי לאחר שקיעת החמה, שכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בבין השמשות במקום מצוה. ואם אי אפשר לה לטבול בבין השמשות, יכולה לטבול גם לאחר מכן במים חמים ולא תדחה טבילתה משום כך".

ועוד כתב הרב עובדיה יוסף בספרו טהרת הבית ח"ב פרק יד, הערה ג': "ובזמן האחרון התחילו מדריכות והמפקחות בבית הטבילה להקפיד על הנשים שלא יטבלו קודם הלילה, אפילו בליל שבת ולא ידעו ולא יבינו שחומרא דאתי לידי קולא היא... וצריכים הרבנים לפקוח עיניהן וללמדן ההלכה כראוי, לבל ישלילו את היודעות על פי הוראת חכמי ישראל ורוצות לטבול בליל שבת בבין השמשות ועליהן לאפשר להן לעשות כן".

לסיכום: בליל שבת וחג מותר לטבול אחרי השקיעה ותבוא לביתה אחר צאת הכוכבים.